

Redovisning av uppdrag om att representera Sverige i arbetet med att implementera EU:s resolution om en agenda för vuxnas lärande

Dnr U2019/01622/GV

Sammanfattning

Skolverket har sedan 2012 haft i uppdrag att representera Sverige i arbetet med att implementera EU:s resolution om en agenda för vuxnas lärande. Sverige har relativt sett en väl utvecklad vuxenutbildning men det finns samtidigt stora utmaningar i genomförandet av pågående reformer och förändringar. Skolverket har delfinansierat insatser och aktiviteter via Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA) och Erasmus+. Fyra projekt har genomförts under 2012–2019 och ett femte för 2020–2021 ska påbörjas under 2020. Initialt var syftet att öka kunskapen om agendan, därefter har projekten haft olika inriktningar. Skolverket har gett stöd till kommuner för att utveckla arbetet med att söka upp vuxna med kort tidigare utbildning och motivera dem till studier. Skolverket har även genomfört en kartlägningsstudie om samverkan kring vuxenutbildning mellan kommuner. I den förra programperioden undersöktes studie- och yrkesvägledningens roll i valideringsprocessen, där Skolverket även tillhandahöll stöd och kompetensutveckling inom validering.

I det projekt som avslutades 2019 har Skolverket fokuserat på de regionala dialogerna och i dem diskuterat vuxenutbildning från EU-mål till en regional och lokal kontext. Syftet är att få en bild av i vilken utsträckning den europeiska agendan har implementerats runt om i landet och klargöra behoven av utvecklingsstöd. Skolverkets analys utifrån den nulägesbeskrivning som togs fram inom projektet har sedan legat till grund för upplägget i det kommande projektet, EU-Agendan 5, som påbörjas i januari 2020.

Uppdraget

Skolverket har sedan 2012 i regleringsbrev haft i uppdrag att representera Sverige i arbetet med att implementera den europeiska agendan för vuxnas lärande. För uppdraget har en nationell koordinator utsetts av Regeringskansliet. Åren 2012 till 2015 hade undervisningsrådet Sara Petersson uppdraget, åren 2015 till 2016 ansvarade undervisningsrådet Geoff Erics, från 2016 till 2019 var det undervisningsrådet Jan

Lindblom som var nationell koordinator och från och med 2020 är det undervisningsrådet Annette Engström. Den utsedda koordinatören deltar i två möten per år som organiseras av EACEA i Bryssel med syftet att sprida kunskap och ge möjlighet till erfarenhetsutbyte mellan europeiska länder med fokus på vuxenutbildning.

Sedan starten 2012 har Skolverket ansökt om och fått medel för att genomföra fem projekt – EU-agendan 1, 2, 3, 4 och 5 – som stöd för implementeringen av den europeiska agendan för vuxnas lärande i Sverige.

Bakgrund

Utgångspunkten för uppdraget är EU:s resolution om en europeisk agenda för vuxnas lärande.¹ Resolutionen relaterar till EU-målen 2020 och avser formellt, icke formellt och informellt lärande, både allmänt och yrkesinriktat. En gemensam rapport från rådet och kommissionen om genomförandet av den strategiska ramen för europeiskt samarbete på utbildningsområdet (2020)², Nya prioriteringar för europeiskt samarbete på utbildningsområdet 2015³ samt The New Skills Agenda 2016⁴, har konkretiserat mål och syfte för arbetet med agendan.

Vuxnas lärande i Sverige har en relativt väl utbyggd infrastruktur och har kommit långt vad gäller vuxnas möjlighet att kunna delta i det livslånga lärandet, i relation till många andra europeiska länder. Insatserna har därför varit inriktade på implementering av reformer där mål och prioriteringar av den europeiska agendan har stämt väl överens med politiska nationella riktlinjer. Området omfattar allt lärande för vuxna som syftar till sådana effekter som överensstämmer med Europa 2020-strategin, som är en gemensam strategi för tillväxt och sysselsättning. Vuxnas lärande omfattas tydligt av tre av Sveriges fem övergripande nationella mål⁵:

- Att eftersträva en höjning av sysselsättningsgraden till väl över 80 procent för kvinnor och män i åldrarna 20–64 till år 2020. Höjningen ska främst ske i grupper med en svag förankring på arbetsmarknaden, såsom unga och utrikes födda, och genom att motverka långa tider utan arbete. Skillnaden i sysselsättningsgrad mellan kvinnor och män ska minska genom en ökning av kvinnors sysselsättningsgrad.
- Att öka den sociala delaktigheten genom att minska andelen som är utanför arbetskraften (utom heltidsstuderande), långtidsarbetslösa eller långtidssjuk-skrivna till väl under 14 procent 2020.

¹ Council Resolution on a renewed European agenda for adult learning (2011/C 372/01).

² Joint Report of the Council and the Commission on the implementation of the strategic framework for European cooperation in education and training (ET 2020).

³ New priorities for European cooperation in education and training (2015/C 417/04).

⁴ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, europeiska ekonomiska och sociala kommittén en ny kompetensagenda för Europa; Samarbete för att stärka humankapitalet, anställbarheten och konkurrenskraften {SWD (2016) 195 final}.

⁵ <http://www.regeringen.se/sverige-i-eu/europa-2020-strategin/overgripande-mal-och-sveriges-nationella-mal/>

<http://www.regeringen.se/4990fa/contentassets/fae18f6dc9544c3ba09071f7efb1b2ea/sveriges-nationella-reformprogram-2017.pdf>

- Att andelen 18- till 24-åringar som inte avslutat gymnasiestudier och som inte studerar ska vara mindre än 7 procent 2020 och att andelen 30- till 34-åringar som har minst en tvåårig eftergymnasial utbildning ska uppgå till 45–50 procent 2020.

Det kan anses att Sverige i viss eller stor utsträckning redan har uppfyllt de övergripande målen. Dock finns det mycket stora utmaningar som nationellt kan kopplas till de nationella reformer som genomförs. Skolverket har därför i sitt arbete med EU-agendan valt att fokusera på dessa reformer och på olika sätt ge stöd för att dessa ska implementeras runt om i landet.

Projekt finansierat via programmet Erasmus+

Genom EACEA har medverkande länder haft möjlighet att delfinansiera aktiviteter genom att ansöka om projektmedel via Life long Learning Programme och Erasmus+. Skolverket har sedan 2012 ansökt om och fått medel till fem projekt. De projekt som Skolverket hittills har genomfört har haft olika karaktär och inriktning där innehåll och inriktningar på aktiviteter har grundats på att det har funnits stora behov av utveckling. Nedan redogörs kort för dessa projekt.

EU-agendan 1, 2012-01-09 till 2014-08-31

I syfte att nå ut med information om den europeiska agendan för vuxnas lärande och de verktyg som finns för att implementera och integrera den i en nationell kontext har projektet organiserat och genomfört tre mötesplatser och två webinarier. En målsättning har varit att stödja utvecklingen av vuxenutbildning i syfte att fler vuxna med låg kvalifikationsnivå ska kunna nås och erbjudas utbildning. Projektet har skapat möjligheter till detta genom att erbjuda kommuner ett forum för att utbyta goda exempel och ge möjlighet till diskussion. Projektet har gett stöd för utvecklingen av hur samverkande kommuner kan organisera vuxenutbildning och förbättra metoder för att i heterogena grupper bättre kunna möta elevers individuella behov. Deltagare från olika kommuner har kunnat utbyta erfarenheter och har haft möjlighet att upprätta nätverk för sitt utvecklingsarbete.

Resultat

- Projektet har nått ut med information via de två webinarier som nämns ovan och via Skolverkets webbplats.
- Cirka 170 verksamma inom vuxenutbildningen, med spridning över landet, har deltagit i de genomförda mötesplatserna.⁶ I utvärderingen av mötesplatserna framhåller deltagarna att de är mycket nöjda med det stöd de har fått för att utveckla genomförandet lokalt. Deltagarna har fått nya kunskaper och nya idéer till att utveckla den uppsökande verksamheten.⁷

---

⁶ <https://www.skolverket.se/skolformer/vuxenutbildning/internationellt/eu-agendan/rekrytering-av-korttidsutbildade-i-fokus-i-nytt-eu-projekt-1.192049>

⁷ https://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.223958!/For_en_andra_chans_till_utbildning.pdf

- Ett myndighetsnätverk för vuxenutbildning har också skapats på initiativ av UHR och Skolverket.

EU-agendan 2, 2014-11-01 till 2015-10-31

Under den andra perioden syftade projektet till att belysa hur kommuner och olika samhällsfunktioner kan samverka för att underlätta utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser för individer med förgymnasial utbildning och korta vägen till egenförsörjning. Projektet resulterade i en beskrivning och spridning av modeller för samordning av insatser och resurser mellan kommunens vuxenutbildning och andra förvaltningar och verksamheter. Därigenom kan tillgången till och anpassningen av en vuxenutbildning som utgår från korttidsutbildades behov förbättras.

Skolverket uppdrog 2015 åt Oxford Research att genomföra en kartläggningsstudie.⁸ I den beskrivs olika organisatoriska lösningar för att möta vuxnas utbildningsbehov och den visar exempel på hur matchningen mellan individers behov av utbildning och arbetsmarknadens behov av kompetens kan organiseras på ett effektivt sätt. I arbetet analyserades olika samverkansområden:

1. Stöd i övergång till vidarestudier
2. Etablering på arbetsmarknaden och apl
3. Kunskaper i svenska språket
4. Individuella studieplaner
5. Individens försörjning under studietiden
6. Validering inklusive kompetenskartläggning
7. Rekrytering och uppsökande verksamhet.

Primära målgrupper för kartläggningen var aktörer inom kommunernas vuxenutbildning (dvs. förvaltningschefer och övriga offentliga beslutsfattare inom vuxenutbildning), rektorer, studie- och yrkesvägledare, utvecklingsansvariga och projektledare – såväl i kommunernas egen regi som hos externa utbildningsanordnare. Sekundära målgrupper för kartläggningen var Arbetsförmedlingen och verksamheter inom dess ansvarsområde, Försäkringskassan, socialförvaltningar, stadsdelsförvaltningar, folkhögskolor, intresseorganisationer samt olika projektverksamheter inom utbildning och arbetsmarknad på lokal, regional och nationell nivå.

Resultat

- Den kartläggningsstudie som nämns ovan är det huvudsakliga resultatet inom denna programperiod. I samband med publiceringen av studien genomfördes ett seminarium där studien presenterades.
- Spridning av studien har gjorts via Skolverkets webbplats. Dessutom har studien spritts via webbplattformen EPALE.

---

⁸ Samverkan inom vuxenutbildningen – en kartläggningsstudie, Oxford Research (2015).
https://www.skolverket.se/polopoly_fs/1.250538!/EU-agendan_2016_Samverkan_inom_vuxenutbildningen.pdf

- Information och samverkan har skett med NVL, Nordiskt nätverk för vuxnas lärande.

EU-agendan 3, 2015-11-01 till 2017-10-31

Målet för projektet var i den ursprungliga ansökan att bidra till ett ökat samarbete och förbättrad samordning mellan olika aktörer på valideringsområdet. I samarbete med Myndigheten för yrkeshögskolan planerade projektet att genomföra en målgruppsundersökning av webbplatsen www.valideringsinfo.se samt en kartläggning av aktörer som aktivt arbetar med och informerar om validering i Sverige. I och med att regeringen 2016 beslutade om en ändring av Myndigheten för yrkeshögskolans uppdrag som nationell samordnare för validering beslutades också att webbplatsen www.valideringsinfo.se skulle stängas ned. Därmed saknades förutsättningar att genomföra projektet som det ursprungligen var planerat. Skolverket planerade att finansiera kostnaderna på cirka 400 000 kr för målgruppsundersökningen med medel från Kammarkollegiet. Medlen utnyttjades inte och återbetalades till Kammarkollegiet.

Skolverket begärde under 2016 att få ändra projektplanen. Det innebar en omstart. Inriktningen var även fortsättningsvis validering men nu i stället på hur studie- och yrkesvägledningen stödjer valideringsprocessen inom vuxenutbildningen. Studie- och yrkesvägledning har i olika sammanhang, både nationellt och internationellt, lyfts fram och betonats som en viktig resurs och central kompetens i arbetet med validering. Projektet bedömer att det är en förutsättning att det stöd som vägledningen kan ge under hela valideringsprocessen fungerar för att validering inom vuxenutbildningen ska kunna ske i någon större omfattning. Studie- och yrkesvägledningens resurser och kompetenser är nödvändiga för rekrytering och identifiering av personer som har behov av validering, genomförande av en inledande kompetenskartläggning, stöd inför en kompetensbedömning, dokumentation av valideringsinsatser samt för upprättande av en individuell studieplan för eventuella kompletterande studier efter en bedömning. Trots vikten av vägledning har det inte gått att finna några dokumenterade undersökningar eller uppföljningar om hur studie- och yrkesvägledning inom vuxenutbildningen samverkar med och stödjer valideringsprocessen.

En enkätundersökning kring hur studie- och yrkesvägledning stödjer valideringsprocessen genomfördes i fem utvalda regioner. Fyra av regionerna – Norrbotten, Västerbotten, Västra Götaland och Skåne – genomförde parallellt ett ESF-projekt kring regionalt yrkesvux, RegioVux. Det innebar att de genom projektet aktivt har arbetat med validering. Den femte regionen, Dalarna, har arbetat systematiskt med samverkan kring validering under flera år. Enkäten ställdes till verksamma studie- och yrkesvägledare inom vuxenutbildningen i de fem regionerna. Svaren visade att det finns stora förbättringsbehov både vad gäller organisering av validering och samarbetet mellan vägledning och yrkeslärare/bedömare. Eftersom enkäten riktade sig till utvalda regioner, utifrån att de har ett pågående samarbete kring validering, kan urvalet inte betraktas som representativt och resultaten kan därför inte

användas för att beskriva läget för hela landet. Det ger dock en indikation på valideringsarbetet i de aktuella regionerna. Skolverket anser också att resultatet går att använda i det fortsatta arbetet med att främja validering.

Resultat

- En rapport utifrån den ovan beskrivna enkätstudien om studie- och yrkesvägledningens roll i validering i fem regioner har publicerats.⁹
- En serie workshoppar med inriktning på validering planerades och genomfördes i ovan nämnda regioner. Målgrupperna var studie- och yrkesvägledare, lärare och rektorer som är verksamma i vuxenutbildningen i den aktuella regionen. Genomförandet gjordes i samverkan med Arbetsförmedlingen och Svenskt Näringsliv. Innehållet omfattade en presentation av rapporten Studie- och yrkesvägledningens roll i validering samt en introduktion till Skolverkets webbaserade valideringsutbildning. Dessutom presenterades en modell för att strukturera validering, som arbetats fram inom NVL:s forskarnätverk för validering.
- Under hösten 2017 deltog 200 personer i workshoppar. Skolverket bedömde att det fanns ett stort behov av fortsatta insatser för att stödja lokal och regional utveckling av validering och planerade för fortsatta insatser utifrån samma koncept för workshop med inslag av organisation, kvalitetsarbete och utbildning i validering i andra regioner under 2018.
- Under hösten 2017 genomfördes också inom ramen för EU-agendan ett seminarium för myndighetssamverkan om validering. Seminariet blev starten för den myndighetssamverkan som Valideringsdelegationen och Myndigheten för yrkeshögskolan hade tagit initiativ till tidigare under året.
- Spridning av material och information har gjorts via webbplattformen EPALE.
- Information och samverkan har skett med NVL.

EU-agendan 4, 2017-11-01 till 2019-12-31

För det fjärde projektet var målet att tydliggöra kopplingar mellan EU:s mål för vuxnas lärande och reformer och utveckling av vuxenutbildningen i Sverige. Ytterligare ett mål var att generera djupare kunskaper om hur vuxenutbildningen i Sverige fungerar i relation till pågående reformer och förändringar. Projektet skulle därmed ge en bild av i vilken utsträckning den europeiska agendan har implementerats runt om i landet och klargöra behov av utvecklingsstöd.

Skolverket genomförde 25 regionala dialoger i samtliga regioner under 2018. Dessa hade EU-agendan för vuxnas lärande som en bred plattform för dialog om frågor och utmaningar för kommunernas vuxenutbildning i Sverige. Fokus var satt på reformer och förändringar som genomförts i landet och som berört kommunernas vuxenutbildning.

---

⁹ Studie- och yrkesvägledningens roll i validering, Enkätfabriken på uppdrag av Skolverket (2017).

Skolverket gav konsultföretaget Kontigo i uppdrag att analysera kommunernas förutsättningar att implementera förändringar i vuxenutbildning och de reformer som ligger i linje med EU:s agenda för vuxnas lärande. Kontigo tog först fram en nulägesbedömning genom att sammanställa och analysera mötesanteckningarna från Skolverkets regionala dialoger 2018. Till den efterföljande fördjupade analysen genomförde Kontigo även intervjuer av chefer inom vuxenutbildning och arbetsmarknad, företrädare för Arbetsförmedlingen samt regionalt utvecklingsansvariga i sex kommuner och två kommunalförbund.

I sin slutrapport¹⁰ skriver WSP Advisory (Kontigo AB):

Det är vår samlade bedömning att huvudmännen i allt väsentligt arbetar med att implementera EU-agendans fem prioriteringar. Den övergripande förklaringen är att agendans områden är väl inbyggda i vuxenutbildningens grundläggande styrning och genomförande i Sverige. Aktörerna i systemet arbetar med alla de fem prioriteringarna i agendan.

Samtidigt kännetecknas det svenska systemet av två viktiga faktorer: systemet är decentraliserat och 290 kommuner är i grunden ansvariga för dess genomförande och systemet bygger på sedan länge etablerade strukturer och principer. EU-agendan i sig är inte väl känd eller central hos aktörerna och i deras arbete med vuxenutbildningen. Detta gör att det finns betydande skillnader i hur man prioriterar när det gäller implementeringen av agendan, dels mellan de fem prioriteringarna, dels mellan olika huvudmän.

Något förenklat kan man säga att aktörerna förefaller lägga större vikt vid insatser som enligt vår rekonstruerade insatslogik pekar mot samverkan och flexibilitet i utbudet, medan prioriteringarna som handlar om utbildningens innehåll och kvalitet och i viss mån den uppsökande rekryteringen får en något mindre vikt i de undersökta kommunerna.

Den avgörande skillnaden mellan olika kommuner och huvudmän handlar om två frågor: dels hur man förmått avsätta tillräckliga resurser för vuxenutbildningen i ett allmänt pressat ekonomiskt läge, dels hur väl man har lyckats i att etablera en fungerande samverkansstruktur med omgivningen – däribland också med andra kommuner.

Våra rekommendationer är att Skolverket bör:

- *Ta initiativ till en dialog med företrädare för parterna om hur en ökad tydlighet när det gäller ansvarsfördelningen mellan utbud och efterfrågan för yrkesutbildning kan skapas.*
- *Vidare utreda behovet av att ta fram ett nationellt stödmaterial för utvecklingen av vuxenutbildningen, baserad på EU-agendans*

---

¹⁰ Utvärdering av implementeringen av EU:s agenda 4, WSP Advisory (Kontigo AB), 2019

prioriteringar och samtidigt undersöka möjligheten att integrera användningen av ett sådant material i de regionala dialogerna.

- *Utreda behovet av och förutsättningarna för att skapa ett tydligare nationellt stöd för huvudmännens systematiska kvalitetsarbete när det gäller vuxenutbildningen och dess resultat i förhållande till arbetsmarknadens behov.¹¹*

WSP Advisorys slutrapport presenterades för Skolverket sommaren 2019 och innehåller många viktiga resultat för Skolverket att analysera vidare. Det kan vara viktigt att ha i åtanke att analysen baseras på åtta fallstudier, som kan sägas representera ett något större antal kommuner genom två kommunalförbund. Kommunerna i fallstudien är utvalda enligt faktorer som ska underlätta en teoretisk generaliserbarhet, vilket dock gör det svårt att dra några säkra slutsatser om läget i samtliga kommuner.

Som ett steg i att följa upp WSP Advisorys slutrapport genomförde Skolverket en konferens i november 2019 i Stockholm med tema *Individanpassad undervisning: Utmaningar och möjligheter*. Deltagare var lärare, studie- och yrkesvägledare, samt rektorer inom vuxenutbildningen i 48 olika svenska kommuner. Temat för konferensen var individanpassad vuxenutbildning i förhållande till de prioriteringar som EU-kommissionen har beslutat om rörande vuxenutbildning (EU-agenda 4). WSP Advisory höll i en av föreläsningarna med tema EU-perspektivet och det livslånga lärandet i Sverige och presenterade sin rapport. De lyfte särskilt följande utmaningar som extra viktiga att fokusera på:

- att göra livslångt lärande och rörlighet till verklighet
- att förbättra utbildningens kvalitet och effektivitet
- att främja rättvisa, social sammanhållning och ett aktivt medborgarskap genom vuxnas lärande
- att öka kreativiteten och innovationsförmågan hos vuxna och deras lärandemiljöer
- att förbättra kunskapsbasen för vuxnas lärande och övervakning av vuxenlärandedektorn.

Resultat

- Skolverket har under våren 2018 genomfört 25 regionala dialoger där EU-agendan för vuxnas lärande fungerade som en bred plattform för dialog om frågor och utmaningar för vuxenutbildningen i Sverige.
- WSP Advisory (Kontigo AB) har sammanställt en nulägesbeskrivning utifrån minnesanteckningar från de genomförda regionala dialogerna och därefter genomfört en fördjupningsstudie som finns dokumenterad i en slutrapport.

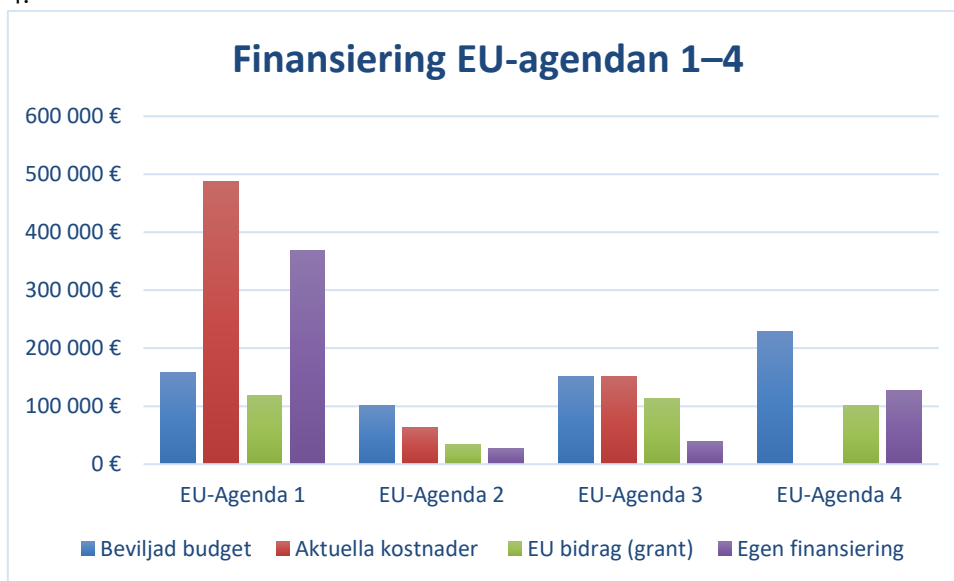
¹¹ ibid.

- Skolverket har genomfört en konferens med tema *Individanpassad undervisning: Utmaningar och möjligheter* i november 2019 där WSP Advisorys slutrapport presenterades.

Finansiering av EU-agendan 1–4

I diagrammet och tabellen nedan visas Skolverkets finansiering av EU-agendan 1–4.

	EU-Agendan 1	EU-Agendan 2	EU-Agendan 3	EU-Agendan 4
Beviljad budget	158 140 €	100 348 €	151 586 €	274 455 €
Aktuella kostnader	487 259 €	62 610 €	151 586 €	274 914 €
EU bidrag (grant)	118 605 €	34 623 €	112 800 €	101 000 €
Egen finansiering	368 654 €	26 462 €	38 786 €	173 455 €

Budgeten och andelen som utgör egenfinansiering har varierat mellan de olika projekten, främst beroende på aktiviteternas karaktär. Egenfinansieringen har varit minst 30 procent av den totala budgeten. För EU-agendan 1 översteg den egna finansieringen bidragsdelen. För EU-agendan 2 och 3 har Sverige behövt begära reduktioner av budgeten på grund av oförutsedda förändringar under projektiden. EU-agendan 4 har löpt på enligt plan och budget.

EU-agendan 5, 2020-01-01 till 2022-12-31

I januari 2020 startar Skolverket upp ett femte EU-finansierat projekt. I ansökan till denna period utgick Skolverket från lägesbeskrivningen som gjordes i EU-agendan 4 samt från Skolverkets egen analys. Den egna analysen baseras även den till stor del på vad som kommit fram i de regionala dialogerna men även annan referensverksamhet.

Eleverna som idag studerar inom vuxenutbildningen är en heterogen grupp där många behöver stöd och individuella anpassningar, både inför och under sin studietid. Organisation, studieformer och pedagogik behöver anpassas för att bättre kunna möta elevernas behov och ge en flexibel och individanpassad utbildning. Utvecklingsbehov finns både på organisatorisk nivå och i undervisningen och det efterfrågas stöd både rörande verksamhetsutveckling och kompetensutveckling för lärare och annan personal.¹²

Enligt de olika sammanställningarna prioriterar huvudmän runt om i landet generellt satsningar för ökad flexibilitet och individualisering, vilka dock ser ut att vara svårare för personer med bristande grundläggande färdigheter att tillgodogöra sig. Det finns alltså behov av att höja dessa elevgruppers grundläggande färdigheter så att även de ska kunna tillgodogöra sig huvudmännens satsningar, vilket är ett av huvudsyftena med EU-agendan.

I Sverige har alla vuxna som saknar grundläggande färdigheter rätt att studera för att få dessa. Det råder dock brist på lärare med utbildning och erfarenhet, inte minst inom detta område. En prioriterad insats för att möjliggöra denna utbildning är att stödja lärare i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi), kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå och särskild utbildning för vuxna. I detta projekt vill Skolverket ta fram, anpassa och implementera stöd och verktyg för att bidra till att kvaliteten i undervisningen för dessa elever kan höjas. Skolverket vill också, tillsammans med experter och lärare med god kunskap inom området, bygga upp ett nätverk för dessa lärare där de har möjlighet att utbyta erfarenheter, efterfråga och dela med sig av material och bedriva kollegialt lärande med andra lärare inom samma område.

För detta projekt har Skolverket blivit beviljat 101 000 euro i EU-bidrag, med en total budget på 134 788 euro och därmed egen finansiering på 33 788 euro.

Övriga insatser för att implementera den europeiska agendan för vuxnas lärande

Skolverket genomför en mängd insatser som ryms inom uppdraget att implementera den europeiska agendan för vuxnas lärande. Värt att nämna är att vuxenutbildningen nu på ett tydligare sätt kommer att införlivas i Skolverkets nationella skolutvecklingsprogram, vilket kommer att bli ytterligare ett stöd för implementeringen av agendan i Sverige.

Som ett exempel på internationellt samarbete inom ramen för EU-agendan kan nämnas att Skolverket tillsammans med Nyköping och Uppsala i november 2018 anordnade studiebesök för representanter från Estland för att de skulle få insyn i

---

¹² Sammanställning av regionala dialoger om vuxenutbildning 2019, Skolverket 2019.

och kunskap om vuxenutbildningen i Sverige och ta del av hur den styrs och organiseras av kommunen.

Det pågår även flera myndighetssamarbeten som ger stöd för implementeringen av EU-agendan:

Myndighetssamverkan om validering

Den myndighetssamverkan om validering som initierades inom ramen för EU-agendan 3 under hösten 2017, med de medverkande myndigheterna Arbetsförmedlingen, Myndigheten för yrkeshögskolan, Statens skolverk, Svenska ESF-rådet, Tillväxtverket och Universitets- och högskolerådet, har formaliserats. Generaldirektörerna för dessa myndigheter har som huvudsyfte att skapa en långsiktigt hållbar struktur för myndigheternas samverkan på valideringsområdet. Genom strategisk utveckling av samverkan ska varje myndighet på ett effektivare sätt kunna genomföra sina respektive uppdrag. Målbilden för myndighetssamverkan är att betydligt fler individer ska få sin kompetens synliggjord och erkänd. För att bidra till detta ska myndigheternas kommunikation om validering vara samordnad, behovsanpassad, lättillgänglig, korrekt och nås intuitivt, oavsett myndighetsingång. På så vis uppnås även kostnadseffektivitet och ökad samhällsnytta.

Den vuxne individens upplevelse av utbildningssystemet

Samarbetsprojektet ”Den vuxne individens upplevelse av utbildningssystemet” mellan Arbetsförmedlingen, Skolverket, SKR och CSN initierades 2018. Fokus i projektet har varit att skapa en gemensam problembild gällande den vuxne individens upplevelse av utbildningssystemet i Sverige. Arbetet har utgått ifrån följande frågeställningar:

- Finns det hinder för att påbörja, genomgå och fullfölja utbildning?
- Hur kan dessa hinder undanröjas?

Skolverket medverkar även i årliga mötesplatser arrangerade för institutioner som har utsetts till nationella samordnare för EU:s Agenda för vuxnas lärande, NVL-koordinatorer, NVL:s värdorganisationer, samt nordiska EPALE-koordinatorer. Mötesplats 2019 arrangerades i samarbete mellan Arbetilivets opplæringcenter (FA) på Island och NVL. Mötena skapar möjlighet för

- erfarenhetsutbyte kring resultat av de olika nordiska projekten för implementering av EU:s agenda för vuxnas lärande och formulering av eventuella uppdrag för vidare samordning av insatser.
- att ge förslag till utvecklingsarbete inom NVL:s nätverk.
- utbyta erfarenheter kring strategier i Norden för implementering av EU Skills Agenda, Upskilling pathways initiativ, etc.
- diskussion om systematiskt och regelbundet informationsutbyte mellan Norden och EU genom NVL och EPALE.